

És itt kezdődik tulajdonképpen mondandóm. A könyvtárosnak kétségtelenül segítenie kell a továbbtanulókat, de nem úgy, hogy elárasztja őket bibliográfiákkal, könyvajánlásokkal, olvasótervekkel. Legelőször az igényekkel és a lehetőségekkel kell tisztában lennünk; fel kell számolnunk azt a népművelői illúziót, hogy az esti tagozatok hallgatóit könnyű megnyerni az ismeretterjesztő előadások vagy a könyvtár számára.

Az első feladat tehát a tájékozódás. A könyvtárosnak meg kell ismernie, hogy milyen jellegű és összetételű egy-egy esti tagozat évfolyama. Erre a felmérés volna a legalkalmasabb forma, de valószínű, hogy be kell érnie az ott tanító pedagógus adatszolgáltatásával. Önként adódik a második lépés: jó kapcsolatot kell teremteni a pedagógusokkal. Mindenekelőtt őket kell megnyerni, mert a legtöbb támogatást ők adhatják. G. Daly Lenke cikke — egyebek között — éppen azt bizonyítja, hogy a nevelő közvetítő szerepe felbecsülhetetlenül fontos, s a segítségadás hatékonyságának *elengedhetetlen* feltétele. Éppen ezért célszerűbb, ha az ajánló jegyzéket nem közvetlenül a hallgatókhoz, hanem a nevelőkhöz juttatjuk el, akik szóban még külön is felhívhatják a figyelmet az ajánlott irodalom hasznosságára. (Természetesen már a bibliográfia összeállításánál figyelembe kell venni a szaktanár javaslatait.) Azonban még ez a kettős ajánlás (tanár-könyvtár) sem vált ki feltétlenül kellő érdeklődést. Ezért meg kell találnunk a módját, hogy maguk a könyvek is „kéz alá” essenek: vagy úgy, hogy magunk visszük el az iskolába a könyvet, vagy úgy, hogy esetenként egy-egy iskolai órát a könyvtárban rendezünk meg.

Általános tapasztalat, hogy az esti és a levelező tanfolyamok és iskolák hallgatói — túlerheltségükre hivatkozva — húzódoznak a külön olvasmányoktól, s az ajánlott szakkönyvekben vagy regényekben csak újabb tankönyvet látnak. Következésképp mind az írásos, mind a szóbeli propaganda eseteiben ügyelnünk kell arra, hogy az ajánlott műveknek ne csak ismeretgazdagító szerepük, hanem szórakoztató, az aktív pihenést szolgáló funkciói is előtérbe kerüljenek. Az eddigi erőfeszítéseink legfőbb hibáját éppen abban látom, hogy túlbecsülve a tanulók művelődési igényét, az ajánlott irodalommal *többet* akartunk nyújtani, mint amennyit a tankönyv adhat. A tanulók elsőrendű igénye viszont nem ez, s ezért nem a *többet*, hanem a *könnyebbet* kell hangsúlyoznunk.

Lényegében minden propaganda irányított és lélektanilag modulált információ. Sajnos hajlamosak vagyunk arra, hogy a könyvtári propaganda pszichológiai vonatkozásairól megfeledkezzünk. Pedig eredményes munkát csak akkor végezhetünk, ha nemcsak a célt látjuk világosan, hanem az igényeket is, s igények ismeretében szabjuk meg a módszereket.

Simon Zoltán

A DOROGI SZAKSZERVEZETI TRÖSZTBIZOTTSÁG új módon fogott hozzá a harmadik ötéves terv könyvtárfejlesztési tervének elkészítéséhez. Első lépésként olyan intézkedési tervet állított össze, amely a könyvtárakra vonatkozó legfontosabb fejlesztési útmutatásokat tartalmazza, az SZMT-től kapott tervszámokat pedig körültekintő elemzés után felbontotta a könyvtárak között. A tervet értekezleten vitatta meg, amelyen részt vett az SZMT kulturális és sportbizottságának vezetője, valamint a trösztbizottság titkára és kulturális felelőse is — a művelődési intézmények igazgatóin és a könyvtárvezetőkön kívül. A trösztbizottság elhatározta, hogy a könyvtárvezetők bevonásával *könyvtári tanácsot* alakít, amelynek feladata a könyvtárak munkájának összehangolása és segítése.

Az igazgatók a könyvtárvezetőkkel együtt most dolgozzák ki a könyvtáraik ötéves fejlesztésére irányuló intézkedési tervet. A trösztbizottság átnézi ezeket a terveket és a bennük foglaltak végrehajtását időről időre ellenőrzi, illetve segíti. Minden év első hónapjában az érdekeltek bevonásával megvizsgálja a terv teljesítését, és a hiányosságok kiküszöbölésére felhívja a figyelmet. Ez év fő tennivalója a szabadpolcos kölcsönzésre és a helybenolvasásra egyaránt alkalmas helyiségek megszerzése, illetve biztosítása. A jövő évben pedig a könyvtári berendezések nagy részének felújítása a cél. A fejlesztés egyéb követelményeit folyamatosan valósítják meg a könyvtárosok. A trösztbizottság félévenként beszámolót kér a könyvtári tanácstól, hogy lehetővé váljék a hiányosságok folyamatos feltárása és kijavítása. Az SZMT elnöksége a kulturális és sportbizottságon, illetve a központi könyvtáron keresztül nyújt segítséget. A szakmai központ elsősorban az anyagiak egy részének előteremtésével járul hozzá a könyvtárak ötéves tervének sikeres valórváltásához. (Bónus István)